

Thông điệp về hòa bình trên báo mạng điện tử: Nghiên cứu trường hợp Báo Nhân dân và Báo Quân đội nhân dân

Ngày nhận bài: 04/04/2026 | Ngày phản biện: 24/04/2026 | Ngày xuất bản: 24/07/2026

Tác giả: Đỗ Thị Nụ (Khoa Truyền thông, Đại học Đại Nam); Vũ Nhi Hồng (Sinh viên Khoa Truyền thông, Đại học Đại Nam)

Tóm tắt: Trong bối cảnh địa chính trị diễn biến phức tạp, thông điệp hòa bình trên báo chí Việt Nam có ý nghĩa chiến lược quan trọng trong định hướng dư luận và xây dựng hình ảnh quốc gia. Nghiên cứu phân tích nội dung thông điệp về hòa bình trên Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử trong năm 2025. Trên cơ sở khảo sát 70 tác phẩm, nghiên cứu nhận diện năm nhóm chủ đề chính: hòa bình như ký ức lịch sử, giá trị hậu chiến; hòa bình gắn với bảo vệ chủ quyền và an ninh quốc gia; hòa bình như diễn ngôn đối thoại, hợp tác quốc tế; hòa bình như nền tảng phát triển, đồng thuận xã hội và hòa bình như giá trị văn hóa, nhân văn, bản sắc dân tộc. Từ kết quả nghiên cứu thực trạng, bài viết sẽ đánh giá thành công, hạn chế và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng nội dung thông điệp hòa bình theo hướng đa dạng hóa chủ đề, mở rộng góc nhìn xã hội, tăng cường chiều sâu phân tích và xây dựng các tuyến nội dung mang tính chiến lược, có sức lan tỏa xã hội.

1. Đặt vấn đề

Tại Việt Nam, năm 2025 gắn liền với nhiều sự kiện, kỷ niệm có ý nghĩa lịch sử quan trọng, đồng thời cũng là thời điểm các hoạt động xuyên tạc, chống phá trên môi trường mạng có xu hướng gia tăng, điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với báo chí trong việc chủ động định hướng thông tin, dẫn dắt dư luận xã hội.

Với thế mạnh thông tin nhanh, mức độ lan tỏa cao, báo mạng điện tử đóng vai trò quan trọng trong việc truyền tải, lan tỏa thông điệp hòa bình như một nội dung truyền thông mang tính chiến lược. Thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử không chỉ

góp phần củng cố niềm tin của nhân dân vào đường lối lãnh đạo của Đảng, Nhà nước mà còn góp phần khẳng định đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, góp phần lan tỏa hình ảnh về một Việt Nam ổn định, phát triển.

Báo Nhân dân và Báo Quân đội nhân là hai trong số các cơ quan báo chí chủ lực, có vai trò quan trọng trong thông tin, tuyên truyền về với những vấn đề quan trọng của đất nước. Trên nền tảng điện tử, hai cơ quan báo chí thường xuyên đăng tải các tác phẩm đề cập đến lịch sử, chủ quyền, đối ngoại, phát triển đất nước và các giá trị văn hóa – xã hội. Đây cũng là những lĩnh vực có mối liên hệ trực tiếp với việc kiến tạo và lan tỏa thông điệp hòa bình trong đời sống báo chí hiện nay.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, nội dung thông điệp hòa bình trên Báo Nhân Dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử vẫn một số hạn chế cần được tiếp tục nghiên cứu. Một số bài viết còn thiên về phản ánh sự kiện, chưa đi sâu phân tích bản chất, ý nghĩa, tác động xã hội của hòa bình trong bối cảnh mới. Việc tiếp cận thông điệp hòa bình còn khá quen thuộc, hầu hết các bài viết được khai thác theo hướng lịch sử, ngoại giao, chủ quyền và hợp tác quốc tế trong khi đó hướng tiếp cận hòa bình như điều kiện để bảo đảm an ninh con người, an toàn trên không gian mạng, xây dựng văn hóa đối thoại trong xã hội số,... đã được đề cập, song mức độ khai thác còn chưa nhiều và chưa tạo thành những tuyến nội dung thường xuyên, liên tục.

Chính vì vậy, việc nghiên cứu đề tài “Thông điệp về hòa bình trên báo mạng điện tử: Nghiên cứu trường hợp Báo Nhân dân và Báo Quân đội nhân dân” là cần thiết, nhằm đánh giá thực trạng thể hiện nội dung thông điệp hòa bình, xác định những hạn chế, từ đó đề xuất những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử trong bối cảnh hiện nay.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích nội dung nhằm hệ thống hóa nội dung của thông điệp hòa bình trên báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử. Mẫu nghiên cứu được lựa chọn theo phương pháp lấy mẫu có chủ đích với 70 tác phẩm báo chí trong năm dựa trên việc tìm kiếm các từ khóa: “hòa bình”, “độc lập”, “chủ quyền”, “hợp tác”, “đoàn kết”, “đồng thuận”, “văn hóa”. Trên cơ sở mục tiêu nghiên cứu, bảng mã được xây dựng theo các tiêu chí gồm: nhóm chủ đề, nội dung

thông điệp, chủ thể phát ngôn hoặc chủ thể được phản ánh, giá trị hòa bình được nhấn mạnh và định hướng thể hiện của tác phẩm.

Bên cạnh đó, một số tác phẩm tiêu biểu trong từng nhóm chủ đề được lựa chọn để phân tích, qua đó làm rõ cách thức kiến tạo thông điệp, các lớp ý nghĩa và giá trị chính trị, xã hội, văn hóa được truyền tải.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Kết quả nghiên cứu

3.1.1. Các nhóm thông điệp hòa bình trên Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử

Trong năm 2025, nội dung thông điệp hòa bình trên Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử được tập trung thể hiện với 05 nhóm chủ đề nổi bật (1) Hòa bình như ký ức lịch sử và giá trị hậu chiến (2) Hòa bình gắn với chủ quyền và an ninh quốc gia (3) Hòa bình như diễn ngôn đối thoại và hợp tác quốc tế (4) Hòa bình như nền tảng phát triển và đồng thuận xã hội (5) Hòa bình như giá trị văn hóa- nhân văn và bản sắc dân tộc.

Nhóm nội dung	Báo Nhân dân điện tử	Báo QĐND điện tử	Tổng cộng	Tỷ lệ (%)
Nhóm 1: Thông điệp hòa bình như ký ức lịch sử và giá trị hậu chiến	10	10	20	28,6
Nhóm 2: Thông điệp hòa bình gắn với bảo vệ chủ quyền và an ninh quốc gia	4	5	9	12,9
Nhóm 3: Thông điệp hòa bình như diễn ngôn đối thoại và hợp tác quốc tế	13	8	21	30
Nhóm 4: Thông điệp hòa bình như nền tảng phát triển và đồng thuận xã hội	6	6	12	17,1
Nhóm 5: Thông điệp hòa bình như giá trị văn hóa- nhân văn và bản sắc dân tộc	2	6	8	11,4
Tổng cộng	35	35	70	100

Bảng 1. Nội dung thông điệp hòa bình trên Báo Nhân dân điện tử, Báo Quân đội nhân dân điện tử năm 2025 (Nguồn: Số liệu khảo sát của tác giả)

Nhóm 1: Thông điệp hòa bình như ký ức lịch sử và giá trị hậu chiến

Thông điệp nhóm này tập trung thể hiện hòa bình như kết quả của lịch sử đấu tranh của dân tộc, gắn với ký ức chiến tranh, sự hy sinh và các giá trị hậu chiến. Nội dung này thường xuất hiện trong các bài viết gắn với các dịp lễ kỷ niệm, tái hiện dấu mốc lịch sử, qua đó nhấn mạnh tính chính nghĩa của cuộc chiến và ý nghĩa của hòa bình. Theo khảo sát của tác giả, có 20/70 bài (chiếm 28,6%) đề cập và khai thác nội dung này.

Tiêu biểu trong thông điệp nhóm 1 có thể kể tới bài viết “Kiến trúc sư Nguyễn Hữu Thái: Chiến tranh giúp tôi thấu hiểu giá trị của hòa bình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 30/04/2025). Thông điệp hòa bình không được biểu đạt trực tiếp dưới dạng khẩu hiệu, tuyên bố chính trị mà được truyền tải thông qua hồi ức của kiến trúc sư Nguyễn Hữu Thái - nhân chứng lịch sử trong ngày 30/04/1975, qua đó làm nổi bật ý nghĩa

của hòa bình, độc lập, thống nhất dân tộc sau chiến tranh. Hướng tiếp cận này của tác phẩm báo chí giúp chuyển hóa ký ức lịch sử thành nhận thức xã hội, góp phần giáo dục thế hệ trẻ về giá trị của hòa bình trong bối cảnh hiện nay.

Ngoài ra, một số bài viết tiêu biểu cho thông điệp nhóm này có thể kể tới như: “Những người phụ nữ đã viết nên câu chuyện hòa bình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 10/05/2025); “Ký ức chiến tranh nối nhịp cầu hòa bình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 14/07/2025); “Tôn vinh dấu ấn Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Nguyễn Chí Thanh trong “hành trình hòa bình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 16/08/2025); “Đêm hòa bình đầu tiên, Hà Nội không ngủ!” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 04/05/2025),...

Có thể nói, báo chí không chỉ làm nhiệm vụ của những “nhà chép sử”, mà thông qua đó góp phần giáo dục nhận thức cho thế hệ trẻ hôm nay về những gì ông cha ta đã hy sinh để đổi lấy nền hòa bình, độc lập cho dân tộc.

Nhóm 2: Thông điệp hòa bình gắn với bảo vệ chủ quyền và an ninh quốc gia

Một nền hòa bình thực sự và bền vững phải được kiến tạo trên nền tảng của độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ. Khảo sát dữ liệu thực tiễn cho thấy, thông điệp hòa bình gắn với bảo vệ chủ quyền và an ninh quốc gia là một trong những nội dung quan trọng trong chiến lược thông tin của báo mạng điện tử, với 9/70 bài (chiếm 12,9%). Nội dung thông điệp tập trung khẳng định lập trường nhất quán của Việt Nam trong việc bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và ổn định phát triển đất nước. Thông điệp trong các bài viết nhấn mạnh nguyên tắc giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình, trên cơ sở tôn trọng luật pháp quốc tế. Một số bài viết tiêu biểu có thể kể tới như: “Đối ngoại biên phòng vun đắp tình hữu nghị, đoàn kết” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 13/03/2025); “Việt Nam yêu cầu các bên liên quan tôn trọng chủ quyền của Việt Nam đối với quần đảo Trường Sa” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 03/05/2025); “Xây dựng đường biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển bền vững Việt Nam-Lào” (Báo Nhân Dân điện tử, ngày 28/12/2025);...

Nhóm 3: Thông điệp hòa bình như diễn ngôn đối thoại và hợp tác quốc tế

Nội dung thông điệp nhóm này tập trung nhấn mạnh vai trò của đối thoại, hợp tác đa phương, hội nhập quốc tế như những cơ chế quan trọng góp phần duy trì, củng cố hòa bình. Đây là nhóm nội dung chiến lược, chiếm tỷ lệ lớn nhất trong năm 2025 với 21/70 bài (chiếm 30%). Các bài viết đề cập tới việc tăng cường hợp tác song phương, đa phương, tham gia tích cực vào các diễn đàn, tổ chức quốc tế cũng như đóng góp vào các sáng kiến chung nhằm giải quyết các thách thức toàn cầu. Hầu hết các bài viết nhấn mạnh quan điểm đối ngoại hòa bình của Việt Nam, đường lối “ngoại giao cây tre” độc lập, tự chủ, hội nhập quốc tế.

Bên cạnh đó, một nội dung nổi bật trong nhóm này là việc truyền thông về sự tham gia của Việt Nam vào các hoạt động gìn giữ hòa bình quốc tế, đặc biệt trong khuôn khổ Liên hợp quốc. Bài viết “Gìn giữ hòa bình - sứ mệnh toàn cầu, trái tim Việt Nam” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 27/05/2025) là một ví dụ tiêu biểu. Thông qua việc phác họa hành trình 11 năm Việt Nam tham gia hoạt động giữ gìn hòa bình Liên hợp quốc, bài viết đã kiến tạo hình ảnh Việt Nam là quốc gia như những “sứ giả hòa bình”, góp phần lan tỏa thông điệp về một quốc gia tích cực, trách nhiệm và có đóng góp tích cực cho cộng đồng quốc tế. Từ góc độ nội dung thông điệp, tác phẩm báo chí này đã chuyển hóa hình ảnh người lính Việt Nam từ chủ thể chiến đấu bảo vệ Tổ quốc sang chủ thể kiến tạo hòa bình trong môi trường quốc tế. Hình ảnh “mũ nồi xanh” của Việt Nam được khắc họa như biểu tượng của trách nhiệm, nhân văn và hợp tác. Qua đó, thông điệp hòa bình được mở rộng từ phạm vi quốc gia sang phạm vi toàn cầu. Nội dung này cũng được thể hiện qua một số bài viết như: “Nỗ lực đóng góp vì hòa bình, phát triển, tăng cường tin cậy, mở rộng không gian hợp tác” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 14/06/2025); “Ngoại giao quốc phòng: Thông điệp hòa bình từ Việt Nam” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 07/09/2025); “Việt Nam đóng góp hiệu quả hơn nữa cho hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển ở khu vực và trên thế giới” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 25/10/2025),...

Nhóm 4: Thông điệp hòa bình như nền tảng phát triển và đồng thuận xã hội

Một trong những cách tiếp cận nổi bật của thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử Việt Nam năm 2025 là đặt hòa bình trong sự kết nối, phát triển kinh tế- xã hội và sự đồng thuận trong cộng đồng, với 12/70 bài (chiếm 17,1%). Thông điệp hòa bình nhóm này nhấn mạnh chỉ trong điều kiện hòa bình, ổn định, các nguồn lực mới được huy

động hiệu quả, các chính sách mới được triển khai nhất quán. Theo đó, hòa bình được diễn giải như “nền tảng” hay điều kiện tiên quyết cho sự phát triển đất nước.

Đồng thời, đồng thuận, hòa hợp dân tộc cũng được lý giải như một trong những yếu tố cốt lõi của nền hòa bình bền vững. Nội dung này được đề cập trong nhiều bài viết, tiêu biểu: “Tăng cường đối thoại tạo đồng thuận xã hội” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 11/04/2025); “Việt Nam sáng mãi với khát vọng hòa bình, thống nhất và tự tin bước vào kỷ nguyên vươn mình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 28/04/2025); “Cùng nhau viết tiếp những trang sử hào hùng của dân tộc bằng tinh thần yêu nước” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 15/09/2025); “Từ khát vọng hòa bình đến xây dựng quê hương giàu mạnh” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 03/05/2025),...

Nhóm 5: Thông điệp hòa bình như giá trị văn hóa - nhân văn và bản sắc dân tộc

Bên cạnh các khía cạnh chính trị, an ninh và phát triển, thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử Việt Nam năm 2025 còn được kiến tạo như một giá trị văn hóa – nhân văn gắn liền với bản sắc dân tộc. Nhóm nội dung này tuy không chiếm tỷ trọng lớn trong tổng thể mẫu khảo sát với 8/70 bài (chiếm 11,4%), nhưng có ý nghĩa quan trọng trong việc “mềm hóa” diễn ngôn hòa bình và tăng cường sức lan tỏa của thông điệp trong xã hội.

Trong các bài viết thuộc nhóm này, hòa bình thường được đặt trong mối liên hệ với truyền thống lịch sử, giá trị văn hóa và tinh thần nhân văn của dân tộc Việt Nam. Các thông điệp nhấn mạnh những phẩm chất như yêu chuộng hòa bình, khoan dung, nhân ái, đoàn kết và tôn trọng sự khác biệt. Hòa bình không chỉ được nhìn nhận như một mục tiêu chính trị, mà còn như một giá trị văn hóa được hình thành và bồi đắp qua lịch sử dựng nước và giữ nước.

Bài viết “Giữ hòa bình từ trái tim người lính áo trắng” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 01/08/2025) là ví dụ tiêu biểu cho nội dung thuộc thông điệp nhóm này. Thay vì tiếp cận hòa bình từ góc độ chính trị, quân sự hay ngoại giao, bài viết tập trung khai thác câu chuyện về Thượng tá, bác sĩ Nguyễn Thị Chiên – nữ quân y Việt Nam làm nhiệm vụ tại bệnh viện dã chiến cấp 2 số 6, Phái bộ Nam Sudan. Hòa bình trong bài viết này được tái hiện như một giá trị nhân văn cụ thể, được thể hiện thông qua hành động cứu chữa, sẻ chia, chăm sóc và gieo niềm tin cho người dân cho cộng đồng địa

phương.

Điểm nổi bật của bài viết là đã “mềm hóa” thông điệp hòa bình, nhân vật không chiến đấu bằng vũ khí, mà “chiến đấu” với bệnh tật, nghèo đói, thiếu thốn và hiểm nguy bằng chuyên môn y tế, lòng nhân ái. Chi tiết Tư lệnh Phái bộ gìn giữ hòa bình tại Nam Sudan chia sẻ: “Các bác sĩ Việt Nam không chỉ mang theo chuyên môn y tế, mà còn lan tỏa giá trị hòa bình, lòng nhân ái và sự kỷ luật, đáng tin cậy trong cộng đồng quốc tế” đã củng cố rõ thông điệp nhân văn của bài viết. Đây là cách tiếp cận giúp thông điệp hòa bình vượt ra khỏi phạm vi chính trị – ngoại giao để trở thành một giá trị nhân văn có sức lan tỏa sâu rộng.

3.1.2. Một số thành công và hạn chế của nội dung thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử

3.1.2.1. Thành công

Thứ nhất, nội dung thông điệp được thực hiện có chiến lược, bám sát định hướng chính trị của Đảng, Nhà nước.

Qua khảo sát, có thể thấy thông điệp hòa bình không chỉ xuất hiện như một nội dung mang tính thời điểm, gắn với các dịp kỷ niệm lớn mà được xác định như một chiến lược quan trọng trong hoạt động truyền thông của Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử. Đặc biệt, hòa bình không chỉ được phản ánh như sự vắng bóng chiến tranh, mà được đặt trong hệ quy chiếu tư tưởng- chính trị rõ ràng: hòa bình gắn với độc lập dân tộc, chủ quyền quốc gia, củng cố khối đại đoàn kết dân tộc, thúc đẩy đối thoại, hợp tác quốc tế và phát triển đất nước.

Thứ hai, nội dung thông điệp được khai thác đa chiều với nhiều lớp nghĩa

Thông điệp hòa bình được truyền tải, lồng ghép linh hoạt với nhiều nhóm vấn đề như ký ức lịch sử, chủ quyền, hợp tác quốc tế, phát triển xã hội và giá trị nhân văn. Báo Nhân dân điện tử có thể mạnh ở các nội dung thông điệp hòa bình gắn với diễn ngôn ngoại giao và hợp tác quốc tế, trong khi Báo Quân đội nhân dân điện tử nổi bật ở các nội dung gắn với quốc phòng, chủ quyền, an ninh quốc gia và hình ảnh người lính trong thời bình. Điều đó khiến thông điệp hòa bình được kiến tạo như một khái niệm

đa lớp nghĩa: hòa bình không chỉ là thành quả của lịch sử đấu tranh dân tộc, mà đó là điều kiện phát triển, hội nhập và là trách nhiệm quốc tế của Việt Nam, đồng thời là giá trị văn hóa- nhân văn cần được gìn giữ, lan tỏa trong đời sống xã hội.

Bài viết “Giữ gìn hòa bình từ trái tim người lính áo trắng” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 01/08/2025) là minh chứng tiêu biểu cho nội dung thông điệp hòa bình được khai thác với nhiều lớp nghĩa. Thông qua câu chuyện của Thượng tá, bác sĩ Nguyễn Thị Chiên tại Nam Sudan, hòa bình không chỉ được thể hiện như trách nhiệm quốc tế trong việc giữ gìn hòa bình liên hợp quốc mà qua đó còn thể hiện giá trị nhân văn, nhân ái, bản sắc dân tộc. Sự đan cài các lớp nghĩa góp phần kiến tạo thông điệp mang chiều sâu và có ý nghĩa xã hội.

Thứ ba, nội dung thông điệp hòa bình được khai thác từ những câu chuyện gần gũi, cảm xúc và có sức lan tỏa

Thông điệp hòa bình không chỉ được thể hiện thông qua các luận điểm chính trị, ngoại giao, lịch sử mang tính vĩ mô, mà còn được khai thác thông qua những nhân vật, câu chuyện giàu sức biểu đạt và lan tỏa. Tiêu biểu như bài viết “Những người phụ nữ đã viết nên câu chuyện hòa bình” (Báo Nhân dân điện tử, ngày 10/05/2025). Thay vì tiếp cận theo hướng sự kiện ngoại giao, bài viết lựa chọn kể lại hành trình hoạt động cách mạng của nguyên Phó chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình- người phụ nữ duy nhất ký tên vào bản Hiệp định Paris năm 1973 về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam. Hay như bài viết “Cựu chiến binh viết tiếp câu chuyện hòa bình” (Báo Quân đội nhân dân điện tử, ngày 30/07/2025) khai thác câu chuyện của cựu chiến binh Vương Khả Sơn- người trực tiếp tham gia kháng chiến chống Mỹ, sau khi đất nước thống nhất đã dành nhiều năm với mong muốn kết nối, hỗ trợ đồng đội khó khăn và lan tỏa giá trị nhân văn đến cộng đồng. Qua câu chuyện cuộc đời của một nhân vật cụ thể, hòa bình được tái hiện không phải như một khái niệm trừu tượng mà như kết quả của sự kiên trì, hy sinh, bản lĩnh và khát vọng độc lập dân tộc của nhiều thế hệ người Việt Nam.

3.1.2.2. Hạn chế

Bên cạnh những ưu điểm, nội dung thông điệp hòa bình trên hai báo mạng điện tử trong diện khảo sát còn một số hạn chế nhất định.

Thứ nhất, nội dung thông điệp hòa bình chưa thực sự cân đối giữa các nhóm chủ đề, thiếu những góc nhìn mới về hòa bình trong bối cảnh đương đại

Kết quả khảo sát cho thấy sự phân bố về số lượng chưa thật sự đồng đều giữa các nhóm thông điệp. Nhóm thông điệp hòa bình gắn với đối thoại, hợp tác quốc tế (30%), nhóm thông điệp hòa bình như ký ức lịch sử và giá trị hậu chiến (28,6%), trong khi đó các nhóm còn lại chiếm tỷ lệ thấp chỉ đạt từ 11,4 %-17,1%. Điều này cho thấy nội dung thông điệp chủ yếu được triển khai theo các hướng tiếp cận truyền thống như lịch sử, ngoại giao, chủ quyền và hợp tác quốc tế trong khi các chiều cạnh khác của hòa bình chưa được phản ánh tương xứng.

Bên cạnh đó, một số vấn đề mới gắn với hòa bình trong xã hội hiện đại như an ninh con người, an ninh mạng, văn hóa đối thoại, phòng chống tin giả và xây dựng môi trường truyền thông lành mạnh chưa được khai thác đầy đủ. Điều này phần nào làm hạn chế tính thời sự và khả năng kết nối của thông điệp hòa bình với những vấn đề mà công chúng đang quan tâm.

Thứ hai, nội dung thông điệp hòa bình còn thiếu tính đa chiều và sự tham gia của các chủ thể trong xã hội

Nội dung thông điệp hòa bình trên hai báo mạng điện tử hiện nay hầu hết được kiến tạo từ góc nhìn của nhóm các cơ quan quản lý, lãnh đạo, tổ chức nhà nước. Điều này đảm bảo tính định hướng, độ tin cậy của thông tin nhưng cũng làm giảm sự đa dạng, tính thuyết phục của nội dung thông điệp hòa bình. Tiếng nói của học giả, chuyên gia, nhân chứng lịch sử, cựu chiến binh, người dân,...chưa được khai thác tương xứng, điều này khiến thông điệp hòa bình chưa thật sự phát huy tính đối thoại, đa chiều và khả năng kết nối với công chúng.

Thứ ba, nội dung thông điệp còn thiên về phản ánh sự kiện, thiếu đi những phân tích mang tính dự báo - những bài viết có sức lan tỏa

Nhiều bài viết mới dừng lại ở việc ghi nhận, tường thuật hoặc bình luận các sự kiện đã diễn ra, trong khi đó chưa thực sự đi sâu làm rõ bản chất, ý nghĩa tác động xã hội của hòa bình trong bối cảnh mới. Bên cạnh đó, những bài viết khai thác hòa bình thông

qua câu chuyện đời thực, nhân vật cụ thể, nhân chứng lịch sử, cựu chiến binh, người lính gìn giữ hòa bình hay các sáng kiến cộng đồng tuy có khả năng tạo sự đồng cảm và nâng cao hiệu quả tiếp nhận, nhưng số lượng còn chưa nhiều. Nội dung thông điệp cũng còn thiếu các phân tích mang tính dự báo, nhận diện sớm những nguy cơ có thể ảnh hưởng đến hòa bình như xung đột thông tin, phân cực xã hội trên không gian mạng, an ninh phi truyền thống hay biến động địa chính trị.

3.2. Thảo luận và một số gợi mở nâng cao chất lượng thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử

Từ kết quả khảo sát Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử, nghiên cứu đề xuất một số gợi mở có giá trị tham khảo đối với việc nâng cao chất lượng thông điệp hòa bình trên báo mạng điện tử hiện nay.

Thứ nhất, đa dạng hóa chủ đề và mở rộng cách tiếp cận nội dung thông điệp hòa bình trong bối cảnh mới.

Các cơ quan báo chí cần tăng cường khai thác những chiều cạnh mới của hòa bình như an ninh con người, an ninh phi truyền thống, an ninh mạng, phòng chống thông tin sai lệch, phát triển bền vững, biến đổi khí hậu, bình đẳng xã hội và văn hóa đối thoại trên không gian số. Đây đều là những vấn đề có tác động trực tiếp đến sự ổn định xã hội, chất lượng cuộc sống và môi trường phát triển của mỗi quốc gia. Việc tiếp cận hòa bình từ những vấn đề gần gũi với đời sống sẽ giúp công chúng nhận thức rõ hơn rằng hòa bình không chỉ là sự vắng mặt của chiến tranh mà còn là điều kiện bảo đảm cho sự phát triển bền vững, an toàn và hạnh phúc của con người.

Bên cạnh đó, báo chí cần chuyển từ tư duy phản ánh hòa bình như một trạng thái sang tiếp cận hòa bình như một quá trình kiến tạo xã hội. Điều này đòi hỏi các tác phẩm không chỉ dừng lại ở việc ghi nhận các hoạt động đối ngoại, hợp tác quốc tế hay thành tựu phát triển, mà cần làm rõ vai trò của các chủ thể xã hội trong việc duy trì, bảo vệ và lan tỏa các giá trị hòa bình. Những vấn đề như xây dựng văn hóa ứng xử văn minh trên mạng xã hội, nâng cao năng lực nhận diện thông tin sai lệch, thúc đẩy tinh thần khoan dung, tôn trọng sự khác biệt và giải quyết xung đột bằng đối thoại cần được xem là những nội dung quan trọng của truyền thông hòa bình trong thời đại số.

Thứ hai, tăng cường góc nhìn đa chiều, mở rộng sự tham gia của các chủ thể trong xã hội để kiến tạo thông điệp hòa bình

Các cơ quan báo chí cần chủ động mở rộng mạng lưới nguồn tin và đa dạng hóa chủ thể phát ngôn. Bên cạnh tiếng nói của lãnh đạo, cơ quan quản lý hay các tổ chức chính trị – xã hội, cần tăng cường sự hiện diện của học giả, chuyên gia, nhà nghiên cứu, nhân chứng lịch sử, cựu chiến binh, lực lượng gìn giữ hòa bình, người dân và các tổ chức xã hội. Mỗi chủ thể đều sở hữu những trải nghiệm, góc nhìn và hệ giá trị riêng, góp phần làm phong phú nội dung thông điệp hòa bình. Việc tích hợp các góc nhìn đa dạng không chỉ giúp phản ánh đầy đủ hơn các vấn đề của đời sống xã hội mà còn gia tăng tính khách quan, tính thuyết phục và khả năng đồng cảm của công chúng đối với thông điệp.

Đặc biệt, việc mở rộng sự tham gia của các chủ thể xã hội còn góp phần tạo lập không gian đối thoại đa chiều về hòa bình. Thông qua việc tiếp nhận và phản ánh nhiều tiếng nói khác nhau, báo chí không chỉ thực hiện chức năng truyền tải thông tin mà còn đóng vai trò kết nối, dẫn dắt và kiến tạo diễn ngôn hòa bình trong xã hội. Đây cũng là cơ sở quan trọng để nâng cao chất lượng nội dung thông điệp hòa bình, tăng cường sự gắn kết với công chúng, nhất là thế hệ trẻ, trong bối cảnh truyền thông số hiện nay.

Thứ ba, nâng cao chiều sâu phân tích, dự báo và phát triển các tuyến bài có sức lan tỏa xã hội.

Các cơ quan báo chí cần chuyển từ cách tiếp cận chủ yếu như ghi nhận – tường thuật – bình luận sự kiện sang mô hình nội dung có chiều sâu hơn, gồm phân tích – lý giải – dự báo – kiến tạo nhận thức. Bên cạnh đó, cần tăng cường các bài viết có tính dự báo, nhận diện sớm những nguy cơ mới có thể tác động đến hòa bình như xung đột thông tin, tin giả, phân cực xã hội trên không gian mạng, an ninh phi truyền thống, biến động địa chính trị, khủng hoảng môi trường và các bất ổn khu vực. Điều này giúp báo chí không chỉ phản ánh sự kiện đã xảy ra mà còn phát huy vai trò cảnh báo, định hướng và dẫn dắt nhận thức xã hội.

Đồng thời, các tòa soạn cần tăng cường các tuyến nội dung có khả năng lan tỏa xã hội thông qua những câu chuyện người thật, việc thật, các tấm gương tiêu biểu và sáng kiến cộng đồng. Những câu chuyện về cựu chiến binh, người lính gìn giữ hòa bình,

bác sĩ quân y, nhà ngoại giao hay những cá nhân đang góp phần xây dựng môi trường sống hòa bình sẽ giúp thông điệp trở nên gần gũi, giàu cảm xúc và có sức thuyết phục hơn. Đây là hướng tiếp cận phù hợp để báo chí vừa thực hiện tốt chức năng định hướng, vừa lan tỏa văn hóa hòa bình trong xã hội hiện đại.

4. Kết luận

Kết quả nghiên cứu trường hợp Báo Nhân dân điện tử và Báo Quân đội nhân dân điện tử năm 2025 cho thấy thông điệp hòa bình đã được thể hiện qua nhiều nhóm chủ đề, góp phần tích cực trong việc định hướng nhận thức, củng cố niềm tin và xây dựng hình ảnh quốc gia độc lập, chủ quyền, ổn định và phát triển bền vững. Tuy nhiên, để nâng cao hiệu quả truyền thông trong thời gian tới, cần đòi hỏi có một kế hoạch truyền thông mang tính chiến lược, bảo đảm sự cân đối giữa các nhóm chủ đề và tăng cường góc nhìn đa chiều, mở rộng sự tham gia của các chủ thể trong xã hội. Bên cạnh việc nâng cao chất lượng nội dung thông điệp, cần đẩy mạnh ứng dụng các hình thức thể hiện đa phương tiện như bản đồ tương tác, dòng thời gian, e-magazine nhằm gia tăng mức độ tương tác, lan tỏa thông tin của công chúng. Khi nội dung được tổ chức khoa học, hình thức đa dạng, không gian tương tác được mở rộng, thông điệp hòa bình sẽ phát huy hiệu quả lan tỏa góp phần củng cố niềm tin xã hội và xây dựng hình ảnh Việt Nam hòa bình, độc lập, ổn định và phát triển bền vững./.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Đình Chiến. (2021). Nghiên cứu mối quan hệ chiến tranh và hòa bình - một vấn đề lý luận và thực tiễn cấp thiết hiện nay. Tạp chí Lý luận Chính trị và Truyền thông.
2. Nguyễn Thị Trường Giang (Chủ biên). (2023). Giáo trình tác phẩm báo mạng điện tử. Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông.
3. Lê Thị Lý. (2022). Nỗ lực vì hòa bình của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong những năm đầu toàn quốc kháng chiến. Tạp chí Lịch sử Đảng.
4. Đỗ Chí Nghĩa. (2012). Vai trò của báo chí trong định hướng dư luận xã hội. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia.
5. Tạ Ngọc Tấn. (2016). Hoạt động truyền thông chính trị của báo chí Việt Nam: Kinh nghiệm và gợi mở cho tương lai. Tạp chí Lý luận Chính trị và Truyền thông.